



Forskningsetisk forum

Noen bemerkninger om forskningsinstituttene og forskningsetikkloven

Erfaringer fra FFAs Felles redelighetsutvalg

Christian Hambro, leder av Forskningsetisk utvalg i FFA
16.september 2024



Noen utgangspunkter

- Forskningsinstituttene Fellesarena (FFA) er en interesse- og samarbeidsorganisasjon for forskningsinstituttene som mottar basisbevilgning fra Forskningsrådet
- FFA har 33 medlemmer som i alt har omlag 7000 ansatte
- FFA har opprettet et forskningsetisk utvalg for å gi råd både til FFA og til medlemmene
- FFA har opprettet Felles redelighetsutvalg i FFA (FRU) som tilbud til medlemmene



Noen utgangspunkter (forts)

- Forskningsetikkloven gjelder også for forskningsinstituttene
- Forskningsetisk utvalg fungerer også som redelighetsutvalg (FRU) etter forskningsetikkloven for de instituttene som ønsker det
- I alt 15 institutter benytter det felles redelighetsutvalget (FRU). FRU har bare behandlet en konkret sak
- Veileder for redelighetsutvalg i instituttene er utarbeidet (<https://www.abelia.no/bransjeforeninger/ffa-forskningsinstituttene-fellesarena/forskningsetisk-utvalg/dokumenter/veileder---forskningsetiske-retningslinjer-i-forskningsinstituttene/>)





Forskningsinstitutter styres på en annen måte enn universiteter og høyskoler

- Selv om forskningsetikkloven gjelder for instituttene, er forholdene andre enn ved for eksempel universitetene
- I prinsippet er det ledelsen som bestemmer hvilke oppdrag instituttene skal påta seg
- Det er også ledelsen som i prinsippet bestemmer forskningsmetode
- Både ledelsen og enkeltforskeren er ansvarlig for at forskningsetikk-loven følges





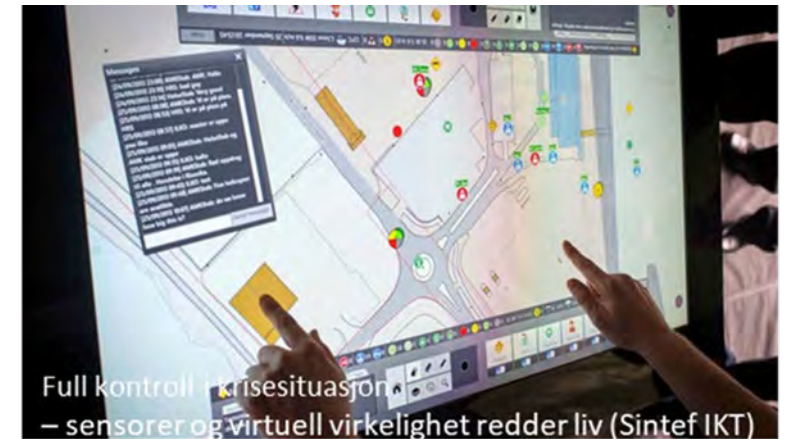
Til tross for forskjeller, gjelder mange forskningsetiske regler for all forskning

- Forskningen ved instituttene skal være sannferdig, og
- skal gjennomføres på en lovlig og akseptabel måte
- Plagiering av andres tekster og ideer er selvsagt ikke tillatt for forskningsinstituttene
- I den grad en rapport eller vitenskapelig publikasjon fra et forskningsinstitutt bygger på andres forskning, skal reglene om god henvisningsskikk følges



Til tross for forskjeller, gjelder mange forskningsetiske regler for all forskning

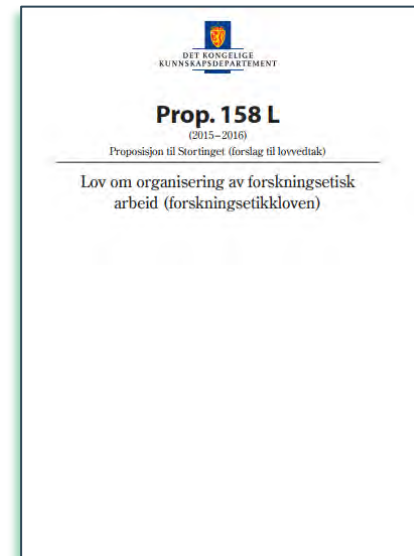
- En av de bærende ideene bak instituttene er ombruk av (generisk) kunnskap og erfaringer
- Hvorvidt denne kunnskapen er presentert i tidligere rapporter, er irrelevant så lenge oppdragsgiver eller samarbeidspartner ikke føres bak lyset
- «Selvplagiering» er derfor ikke et tema for forskningsinstituttene med mindre det er tale om vitenskapelig publisering





Er forskningsetikk-loven så vanskelig og uklar at det er behov for opprydding?

- Forskningsinstituttene er ikke spurt om dette
- Ingen signaler fra instituttene om at loven er uklar eller bør endres
- Forskningsetisk utvalg i FFA har ikke opplevd reglene som vanskelige
- De forskningsetiske retningslinjene kan være krevende å anvende, men det er en annen sak
- For egen del synes jeg loven er grei nok, men kan være vanskelig å anvende pga. uoversiktlige fakta i den enkelte sak



Takk for oppmerksomheten



Forskningsinstituttene
fellesarena